

NOVICE OBČINE SV. ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH

Št. 62

Vitomarci, december 2017

foto: Kristijan Horvat

**Naj bo zanimivo leto, ki prihaja,
vseskozi naj zdravja obilo oddaja,
prinese uspehov naj zvrhano vrečo,
skupaj z ljubeznijo ustvari naj srečo.**

***Vse lepo v novem letu vam želimo
županja, člani občinskega sveta in
uprave, komisij ter odborov.***

Spoštovane bralke in bralci Novic občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah!

Letu 2017 se iztekajo zadnji dnevi in tako je za nami tudi praznični december.

December je čas, ko se spominjamo vseh lepih trenutkov in pozabimo na vse slabe, je čas, ko prižgemo praznične lučke in svečke in smo skupaj z ljudmi, ki jih imamo najraje. Želimo vam, da vse to doživljate tudi vi.

V decemberski številki novic si lahko preberete članke aktivnih društev, prispevke občinskih delovnih organov, občanov, šole in vrtca ter seveda zanimive fotografije, na katerih upamo, da najdete tudi sebe.

V imenu uredniškega odbora vam želim veliko mirnih in toplih dni, v novem letu pa veliko zdravja, veselja in naj vam prinese veliko uspehov in lepih trenutkov.

Kristijan Majer, odgovoren urednik

Novice št. 63 bodo praviloma izšle 11. aprila 2018. Rok za oddajo prispevkov (člankov, fotografij...) je najkasneje do vključno 25. marec 2018. Prispevke posredujte na elektronski naslov:

novice@sv-andraz.si ali na prenosljivem mediju občinski upravi.

Uredniški odbor

Napovednik dogodkov:

31. 12. 2017 ob 19:00 nedelja	SILVESTROVANJE ZA STAREJŠE OBČANE , DRUŠTVO UPOKOJENCEV, VEČNAMENSKA DVORANA VITOMARCI;
5. 1. 2018 petek	SREČANJE VETERANOV , PGD VITOMARCI, VEČNAMENSKA DVORANA VITOMARCI;
19. 1. 2018 petek	PRAVLJIČNA URICA ZA OTROKE , KUD VITOMARCI, KNJIŽNICA VITOMARCI;
januar	PREMIERA PREDSTAVE , ODRASLA GLEDALIŠKA SKUPINA KUD VITOMARCI, VEČNAMENSKA DVORANA VITOMARCI;
januar	OBČNI ZBOR , DRUŠTVO GOSPODINJ VITOMARCI;
januar, februar, marec	TEČAJ VEZENJA , DRUŠTVO GOSPODINJ VITOMARCI;
januar	OBČNI ZBOR , ČEBELARSKO DRUŠTVO VITOMARCI;
16.2.2017 petek	PRAVLJIČNA URICA ZA OTROKE , KUD VITOMARCI, KNJIŽNICA VITOMARCI;
februar	PUSTNA POVORKA ZA OTROKE , KUD VITOMARCI, VEČNAMENSKA DVORANA VITOMARCI;
februar	PROSLAVA OB DNEVU KULTURE , KUD VITOMARCI, VEČNAMENSKA DVORANA VITOMARCI;
februar	KREATIVNE DELAVNICE ZA OTROKE NA TEMO PUSTA , KUD VITOMARCI, VEČNAMENSKA DVORANA VITOMARCI;
februar	OBČNI ZBOR , SD TRAP VITOMARCI, MŪŽE - LOVSKI DOM;
februar	KUHARSKI TEČAJ IZ REZANČEVEGA TESTA , DRUŠTVO GOSPODINJ;

februar	ROČNODELSKA DELAVNICA - PLETENJE IZ SLAME , DRUŠTVO GOSPODINJ VITOMARCI;
februar	PREDAVANJE O ZDRAVJU , DRUŠTVO GOSPODINJ VITOMARCI;
2. 3. 2018 petek	PRAZNIČNA KREATIVNA DELAVNICA ZA OTROKE , KUD VITOMARCI, VEČNAMENSKA DVORANA VITOMARCI;
4. 3. 2018 nedelja	REZ POTOMKE STARE TRTE , VINOGRADNIŠKO SADJARSKO DRUŠTVO VITOMARCI, PRED CERKVIJO;
4. 3. 2018 nedelja	PROSLAVA OB DNEVU ŽENA , KUD VITOMARCI, VEČNAMENSKA DVORANA VITOMARCI;
8. 3. 2018 četrtek	STROKOVNA EKSKURZIJA , DRUŠTVO GOSPODINJ VITOMARCI, SVEČINA;
16. 3. 2018 petek	PRAVLJIČNA URICA , KUD VITOMARCI, KNJIŽNICA VITOMARCI;
23. 3. 2018 petek	PRAZNIČNA KREATIVNA DELAVNICA NA TEMO VELIKE NOČI , KUD VITOMARCI, VEČNAMENSKA DVORANA VITOMARCI;
25. 3. 2018 nedelja	VELIKONOČNA RAZSTAVA , DRUŠTVO GOSPODINJ VITOMARCI;
marec	DELAVNICA - ČEBELARSTVO , ČEBELARSKO DRUŠTVO VITOMARCI.

Točno časovno in krajevno opredelitev dogodkov vam bodo organizatorji javili na krajevno običajen način.

Vabljeni na dogodke!

Kolofon

Uredništvo si pridržuje pravico do spremembe naslovov in krajšanja člankov. Za morebitne napake se opravičujemo.

Izdajatelj: Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah; **Članke pregledala:** Mateja Predikaka Toš; **Za izdajo odgovorna:** Darja Vudler; **Odgovorni urednik:** Kristijan Majer; **Uredniški odbor:** Mateja Predikaka Toš, Nina Druzovič, Nina Žvarc in Špela Pučko; **Računalniška obdelava:** Kristijan Majer; **Naklada:** 400 izvodov; **Tisk:** Grafična forma Hutter.

Glasilo Novice občine Sv. Andraž v Slov. goricah je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo, pod zaporedno številko 376.

Županjin uvodnik

Spoštovane občanke, spoštovani občani

Leto gre h koncu in razvoj je opazen na vsakem koraku, za nami je izjemno uspešno leto in lahko se več kot veselimo začetka novega.

Kot vsako leto smo v naši občini ob koncu leta praznovali, najprej naš rojstni dan, kasneje pa veseli december. Zato najprej hvala vsem društvom in posameznikom, ki so kot vedno z svojimi odličnimi prireditvami popestrili dogajanje v našem kraju. Hvala vam.

V letošnjem letu smo uredili kar nekaj cestne infrastrukture, novogradenj vodovodnega omrežja, prevezav vodovodnih priključkov, v teku pa je letošnja največja investicija, ureditev infrastrukture v centru občine, kjer bodo urejeni pločniki, vodovodni priključki, cestišče, elektrifikacija in predpriprava za javno razsvetljavo.

S ponosom lahko povem, da smo prvič v zgodovini v našo občino dobili optično omrežje. Že od leta 2015 peljemo veliko aktivnosti, da bi v čim krajšem času omogočili dostop do optičnega omrežja vsem občanom na celotnem območju občine. Tako smo v letošnjem letu v sodelovanju s Telekomom, kjer so izkazali tržni interes, pokrili vasi Drbetinci, Vitomarci in Hvaletinci. V letu 2018 pa bomo nadaljevali širitev optičnega omrežja tako s pomočjo tržnega interesa Telekoma Slovenije in preko projekta RU_NE, ki poteka preko Junkerjevega sklada.

Županja: "Za nami je izjemno uspešno leto in lahko se več kot veselimo začetka novega."

Spreminjamo občinski prostorski načrt, katerega javno razgrnitev pričakujemo v januarju 2018 in v istem letu tudi sprejem, saj so zadeve več ali manj usklajene z vsemi soglasodajalci.

In ker smo občina občani je zelo pomembno, da se vsako leto povečuje število rojstev in tako se je v letošnjem letu rodilo že 19 otrok, kar je za našo občino največ v zadnjih

10 letih. Trend tako kaže, da se nam ni za bati za prihodnost.

Kaj načrtujemo in kaj bomo počeli naslednje leto in še malo čez?

Še vedno izvajamo dva odlična Interreg projekta, projekt s Hrvaško se bo uradno zaključil konec avgusta, z Madžarsko pa spomladi 2019. To pa ne pomeni, da se naše sodelovanje ne bo nadaljevalo. Prijavili smo že tretji projekt, ki je nadgradnja Detox-a in Etnotoura. V projektu s Hrvaško čaka še nekaj aktivnosti, prireditve in delavnic, v Madžarskem projektu pa bomo do konca marca uredili pot okoli cerkve in dokončali dve kapeli - Antonekovo in Pavličevo. Uredili bomo muzejsko interaktivno učilnico iz preteklosti in prihodnosti, ki bo urejena kot soba pobega (escape room), ter kot najpomembnejši dogodek, ki nas čaka v letu 2018, tj. tridnevno srečanje zdomcev in izseljencev, ki bo potekalo konec avgusta 2018.

Najpomembnejša investicija v letu 2018 bo izgradnja infrastrukture v naselju Drbetinci, kjer bomo v razdalji 1500 metrov izvedli prevezavo vodovodnih priključkov na nov vodovod in uredili cestišče s povoznim pločnikom, ter javno razsvetljavo.

V letu 2018 in 2019 bomo kar nekaj sredstev namenili za nakup nove gasilske avtocisterne ter za nakup poslovnih prostorov v novi poslovno stanovanjski stavbi namenjeni zdravstveni ambulanti. In prav izgradnja poslovno stanovanjskega centra, ki se bo zgodila v letu 2018, bo zagotovilo glavni in zgodovinski doprinos h kvaliteti življenja občanov. Uspeli smo pridobiti investitorja, ki intenzivno pripravlja dokumentacijo za vložitev projekta za gradbeno dovoljenje, ki bo predvidoma vloženo v začetku leta 2018. Pričetek gradnje je predviden takoj po pridobitvi gradbenega dovoljenja, predvidoma spomladi 2018.

Brez izjemno složnega občinskega sveta in učinkovite občinske uprave, vseh odborov in komisij nam seveda vsega tega ne bi uspelo načrtovati. Zato bi se želela na tem mestu zahvaliti predvsem vsem njim, za njihov doprinos in za to, ker želijo napredek in razvoj in ker pri tem intenzivno sodelujejo, podpirajo dobre zadeve in podajajo dobre pobude. Hvala vsem.

Kot že veste je v okviru projekta Interreg Slovenija izšla monografija – knjiga o Občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah, ki v besedi in predvsem sliki prikazuje našo občino celovito in jo bodo prejela vsa gospodinjstva. In knjigo omenjam še iz enega razloga, v tem letu smo namreč prejeli laskav naziv Branju prijazna občina.

Najbolj me veseli, da je vzdušje v našem kraju pozitivno in da smo med sabo složni. Verjamem, da vam kdaj morda dejanja s strani občine niso čisto jasna, ker ne poznate celotnega ozadja, pa vendar je prav zaradi tega potrebno medsebojno zaupanje izvoljenim predstavnikom, verjemite, da imamo le en glavni skupni cilj – to je vaše zadovoljstvo.

Leto 2018 je tik pred vrati, naj vam bo naklonjeno in uresničite vse, kar ste si zadali.

Srečno in zdravo.

Darja Vudler, županja

22. redna seja občinskega sveta

22. redna seja Občinskega sveta Občine Sv. Andraž v Slovenskih goricah je potekala 21. septembra 2017.

Seje so se poleg stalno prisotnih udeležencev, udeležili še drugi povabljeni gostje: direktorica skupne občinske uprave ga. Alenka Korpar, vodja policijskega okoliša g. Robert Rojko in predstavnik SOU g. Peter Cafuta.

Ga. Alenka Korpar je predstavila osnutek odloka o načinu opravljanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki. Ker je bila spremenjena uredba, je potrebno uskladiti občinske predpise z nadrejeno zakonodajo. Odpadki se morajo zaračunavati glede na volumen odpeljanih odpadkov in število odvozov. Ob dobrem ločevanju odpadkov, se lahko posoda nadomesti z manjšo posodo in se s tem znižajo stroški.

G. Robert Rojko je podal informacijo o varnostnih pojavih na območju Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah v letu 2016, g. Peter Cafuta pa informacijo o stanju sprememb OPN. Direktor občinske uprave je podal poročilo o polletni realizaciji proračuna Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah za leto 2017 in poročilo o porabi sredstev iz sklada za naravne nesreče Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah. Denar iz sklada za naravne nesreče Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah, je bil porabljen predvsem za saniranje cest in občestnih kanalov po neurjih, ki jih je letos bilo veliko. Občinski svet občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah je sprejel uradno razlago 111. člena odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah. Potrjen je bil dokument identifikacije investicijskega projekta in investicijski programa za projekt 4T-Tech Time Travel Etno Tour, potovanje skozi čas tehniške dediščine. Sprejet je bil tudi sklep o ukinitvi javnega dobra in podana informacija o sofinanciranju Urgentnega centra Ptuj, da se bo Urgentni center gradil, kar pa bo Občino Sveti Andraž v Slovenskih goricah v letu 2018 stalo 4.118 evrov.

Govora je bilo tudi o zahtevi za prenos lastništva - Kmetijska zadruga Ptuj.

Sledilo je poročilo županje, ki je podala pojasnila glede belih lis za širitev optičnega omrežja in projekta RENE, napovedala je otvoritvi cest od Vršiča in ceste do Vitomarci 36, ki sta bili 30.9.2017, 14:00 in 14:30 in strokovno ekskurzijo na Hrvaško, ki je bila izvedena 28.10.2017. Povedala je tudi, da je deponija za posipni material zagotovljena v »Košarjaku« in da se izvaja zbiranje sredstev za Pečarjeve. Županja je poročala še, da se izvaja izgradnja pločnika v sklopu Hrvaškega projekta, da je bil izveden Javni razpis za sanacijo ceste čez center in bodo na naslednji seji znane bolj konkretne cene investicij za leto 2018 in da se bodo v okviru mednarodnih projektov začele obnavljati še kapele in cesta okrog cerkve.

Občinska uprava

Branju prijazna občina

Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah je BRANJU PRIJAZNA OBČINA!

4.12.2017 je v Kranju pod pokroviteljstvom predsednika državnega zbora, Ministrstva za kulturo in Združenja splošnih knjižnic potekala podelitev certifikatov branju prijaznim občinam.

Že v daljno leto 1891 sega ustanovitev našega Bralnega društva Vitomarci, ki je že takrat imelo bogato založeno knjižnico.

Z leve proti desni: Predsednica KUD Vitomarci mag. Valerija Ilešič Toš, Minister za kulturo Anton Peršak, predsednica Združenja splošnih knjižnic Vesna Horžen, županja Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah Darja Vudler in direktor Knjižnice Ivana Potrča Ptuj mag. Matjaž Neudauer.

Danes naša občina sofinancira splošno knjižnico in »bibliobus«, še vedno pa imamo tudi šolsko knjižnico in lastno lokalno knjižnico v okviru Kulturno umetniškega društva Vitomarci, ki vsem knjigoljubom s številnimi dogodki in prireditvami preko leta omogoči bogat kulturni program na temo brane besede. Tudi njim gre velika zahvala za pridobitev naziva. Občina skozi programe in razpise za društva podpira prireditve, ki so naklonjeni ohranjanju slovenskega jezika, branju in knjigam. Skozi leto izvajamo veliko ostalih aktivnosti, ki so pripomogle k pridobitvi tega laskavega naziva in tako bo tudi v prihodnje.

Občinska uprava

Otvoritev cest

30. 9. 2017 sta se v Vitomarcih odvijali dve pomembni otvoritvi:

- ob 14:00 uri Otvoritev novozgrajene ceste Müže-Vršič,
- ob 14:30 uri Otvoritev ureditve komunalne infrastrukture Vitomarci do hišne številke Vitomarci 36.

Na prvi otvoritvi so nastopile članice pevskega zbora Društva gospodinj Vitomarci, na drugi pa člani Kvarteta

Društva upokojencev Sv. Andraž in mladi harmonikar Domen.

Otvoritev novozgrajene ceste Müže-Vršič

Na drugi otvoritvi zaigral Domen s harmoniko

Županja domače občine ga. Darja Vudler je spregovorila nekaj besed o tem kakšen pomen ima izgradnja nove ceste in izgradnja komunalne infrastrukture za tukajšnje prebivalstvo. Domači župnik g. Janko Babič pa je obe pridobitvi blagoslovil.

Občinska uprava

Srečanje starejših občanov

26. novembra je potekalo tradicionalno srečanje starejših občanov, ki se ga je udeležilo okrog 90 starejših občanov.

Kulturni program so popestrili člani Kulturno umetniškega društva Vitomarci ter kvartet Društva upokojencev Vitomarci-Sv. Andraž.

Zbrane je nagovorila županja, ki je v nagovoru poudarila, da je sodelovanje s starejšimi še kako pomembni in da se jim z vsakoletnim srečanjem želi zahvaliti za vse kar so v svojih aktivnih letih storili za dobrobit naše občine. Veliko starejših je še danes zelo aktivnih in sodeluje pri številnih projektih v občini. Prisotnim je tudi podarila stekleničko lokalnega medu.

Občina Sv. Andraž v Slov. goricah je v letu 2017 uredila kletne prostore v večnamenski dvorani, ki bodo namenjeni medgeneracijskem druženju, prav tako bo prostor namenjen razstavam, sestankom in družabnim srečanjem.

S splošnim zdravnikom, dr. Tomažem Schaubachom in šolo Alma Mater Europaea – ECM – program fizioterapija, potekajo dogovori, da bi kot primer dobre prakse uvedli telovadbo in ostale aktivnosti primerne za starejše. Vadbene bi vodili študentje šole, občina pa bo za to namenila prostor v večnamenski dvorani. O aktivnostih vas bomo še obveščali.

Srečanje starejših občanov

Srečanje je v sproščenem duhu ob glasbi muzikanta potekalo vse do popoldanskih ur, ko smo se polni novih vtisov razšli.

Občinska uprava

Izšla je prva monografija občine

Z velikim ponosom vam predstavljam prvo celovito knjigo o Občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

Skozi vsebino o zgodovini kraja, cerkve, šolstva, kulturne dediščine ter predvsem skozi čudovite fotografije smo želeli slikovito prikazati podobe našega kraja in ustvariti knjigo, ki bo zanimiva, dostopna in berljiva vsakemu bralcu.

Zadali smo si velike cilje na področju turizma, eden izmed pglavitnih je ohraniti kulturno dediščino za naše potomce in prikazati življenje kot je bilo nekoč širšemu krogu ljudi. V ta namen smo prijaviili več projektov, med njimi projekt »Detox« Interreg Slovenija – Hrvaška v okviru katerega je nastala tudi ta trojezična knjiga. Glavna investicija v projektu je bila obnova Hrgove domačije, stare s slamo krite cimprane hiše, ki smo ji s projektom dali življenje.

Slikovite zgodbe o Slovenskih goricah, njihovi pokrajini, o življenju nekoč in starih običajih je že nekdanji zapisal domačin, znan pisatelj Ignac Koprivec, rojen v Drbetincih, ki je v narodopisnih črticah iz Slovenskih goric iz leta 1939 - Kmetje včeraj in danes, slikovito opisal naš kraj in celotne Slovenske gorice. Na koncu predgovora te

knjige je Švajger Zmago zapisal: » Slovenjegoriška vas pa še naprej kliče in vabi človeka, da bi odgrnil tajinstvenost nad prepletenim življenjem kmetov včeraj in danes, preden ga bo čas potegnil v mrak pozabljenja.« In prav tega si želimo, da obujanje življenja nekoč in naša zgodovina nikoli ne odide v pozabo. In prav s tem namenom je bila omenjena knjiga izdana.

Darja Vudler, županja

19. občinski praznik

2.12.2017, smo obeležili 19. občinski praznik Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah. Osrednja slovesnost, katere pričetek je bil ob 18.00 uri, je potekala v telovadnici Podružnične Osnovne šole Vitomarci. Za pester kulturni program so poskrbeli člani Kulturno – umetniškega društva Vitomarci, pevski zbor Podružnične Osnovne šole Vitomarci in Nika Rojko z igranjem na pianino.

Prejemniki županjinih priznanj in prvak v občinskem streljanju z županjo

Odličnjakinji in zlata maturantka z županjo

Na osrednji slovesnosti so bila podeljena tudi priznanja in nagrade, ki jih je prejelo osem prejemnikov. Milan

Černel je prejel priznanje županje za dolgoletni trud in delo na področju ljubiteljskega gledališča. Vinogradništvo Simon Druzovič s. p. je prejelo priznanje županje za dosežen poslovni uspeh. Marjan Gavez je prejel županji no priznanje za dosežke na športnem področju. Prav tako pa je priznanje županje prejelo tudi Čebelarsko društvo Vitomarci, ki ima v občini že dolgo tradicijo. Za izjemne dosežke na področju osnovnošolskega izobraževanja sta nagradi prejeli Nuša Gavez in Blažka Krepša. Katarina Gomzi pa je prejela nagrado kot zlata maturantka. Najmlajši nagrajenec, ki je prejel občinski pokal kot skupni prvak na strelskem področju, je bil Nejc Vršič.

Občinska uprava

Priznanja županje

Kot vsako leto je občinski praznik priložnost, da se veselimo preteklih uspehov in načrtujemo nove za v prihodnje. Ob tem pa je tudi priložnost, da se zahvalimo tistim, ki so s svojimi uspehi pripomogli k prepoznavnosti in promociji naše občine. Letos so bila podeljena štiri priznanja županje.

Vinogradništvo, vinarstvo Simon Druzovič s.p. za dosežen poslovni uspeh

Družina Druzovič se z vinogradništvom in kletarstvom ukvarja že več kot 100 let. Na njihovi stari preši je vgravidirana letnica 1884. Umetnost gojenja vinske trte, pridelave in predelave vina prehaja iz očeta na sina že nekaj generacij. Vinogradi Vinogradništva, vinarstva Simona Druzovič obsegajo 46.000 tisoč trsov, ki so na skoraj 15 hektarjih iz njih pa nastane 100 tisoč litrov vina. Leta 2003 so zgradili novo klet, ki sprejme do 150 tisoč litrov vina. Vino negujejo v cisternah iz nerjavečega jekla, sortno izrazitim vinskim vrstam značilno cvetico razvijajo v velikih hrastovih sodih, mlada vina pa zorijo v barique sodih.

Vse kar so jim pustili predniki in kar želijo z njihovim delom izraziti, se odraža v vinih blagovne znamke SiSi. Z njo izražajo sortnost, sadnost, polnost okusa in pitnost štajerskih vin. Blagovna znamka njihovih zahtevnejših vin

Vina blagovne znamke SiSi veljajo za najboljša tudi v tujini

je Pettau.

Na trgu so znani po svežih mladih vinih, ki jih uspešno prodajajo v Anglijo in Belgijo.

Simon se s svojo ženo Nino, ki pomaga na vseh področjih in skrbi za promocijo in marketing, s svojo blagovno znamko udeležuje sejmov po vsem svetu. Na domačih in tujih tleh že vrsto leto dosegajo zavidljiva priznanja za kvaliteto svojega vina. Med najpomembnejša priznanja sodi zagotovo največje svetovno ocenjevanje vin Decanter (Decanter World Wine Awards) v Londonu, kamor vsako leto pošljejo po dva vzorca in že osem let zapored prejema srebrna ali bronasta priznanja. Tudi letos so prejeli srebrno priznanje Decanter za Sauvignon Blanc 2016. Ocenjeno je bilo z 91. točkami. Letos so poslali vzorce tudi na Japonsko, rezultate pričakujejo v mesecu januarju.

Marjan Gavez za izjemne športne dosežke

Marjan Gavez je vrsto let ljubiteljski igralec golfa in spada med najboljše amaterske igralce golfa v Sloveniji. Že v letu 2009 je na svetovnem finalu - Audi Quattro Cupu - v golfu na Kanarskih otokih skupaj s Sašem Prelogom osvojil četrto mesto. Vsa leta igra golf ljubiteljsko. V letošnjem letu pa se je začel z golfom ukvarjati resneje, tudi tekmovalno. Udeležuje se tekem za hendikepirane osebe in v letošnjem letu je dosegel kar nekaj zavidljivih mednarodnih rezultatov. Na odprtem prvenstvu Nemčije je delil dva krat 1. mesto po točkah in po rezultatu po luknjah dosegel 2. mesto, na odprtem prvenstvu Avstrije je dosegel tri krat 1. mesto v različnih kategorijah, na odprtem prvenstvu Bavarske je dosegel dva krat 1. mesto v dveh kategorijah ter 2. mesto v skupni razvrstitvi Bruto. Na odprtem prvenstvu Češke je dosegel 1. mesto. Na Slovenskih kvalifikacijah za svetovno Amatersko v Kuala Lumpurju je zasedel 2. mesto in le za eno točko zaostal med slovenskimi golfisti, da bi se lahko udeležil svetovnega prvenstva. In prav to je njegov cilj za prihodnje.

Marjan Gavez je zelo uspešen športnik

Marjan pa ni samo športnik, je tudi podjetnik in inovator. Leta 2005 je predstavil svoj patent, tako imenovani »golfcleaner« in ga uspel ponuditi vsem slovenskim golf igriščem in veliko igriščem po Evropi.

Bil je tudi član občinskega sveta Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah, je vojni veteran in prejemnik medalje za hrabrost.

Čebelarstvo Vitomarci ob 110 letnici delovanja

Čebela nas spremlja skozi vse življenje. V otroštvu nam je simbol pridnosti, varčnosti in skrbi za druge, ko odrastemo, občudujemo njeno učinkovitost, socialni red in gospodarnost.

Tudi v naši občini ima čebelarstvo z medvojnimi prekinjavami dolgo tradicijo. Čebelarstvo Vitomarci je tako v sredini decembra 2016 praznovalo 110 let od ustanovitve. Na območju naše občine so največ k razvoju društva in čebelarstva prispevali predvsem Ivan Jurančič in Ivan Strelec. Zelo pomemben za ponovno obuditev društva pa je bil Franc Rajšp, ki se je s čebelarstvom ukvarjal vse svoje življenje in je decembra 2014 pričel s ponovnimi aktivnostmi v društvu.

Čebelarstvo izvaja veliko aktivnosti, preko krožka poučuje osnovnošolce in jih seznanja o tem, kako pomembna je čebela za preživetje človeka. Vsako leto organizirajo dneve odprtih vrat, sodelujejo na skoraj vseh občinskih in društvenih prireditvah. V letošnjem letu so skupaj s partnerji Občino Sveti Andraž v Slov. goricah, POŠ Vitomarci in Vladom Druzovičem uspešno prijavili projekt postavitve učnega šolskega čebeljnaka skozi projekt Las, ki bo sofinanciran iz Evropske unije.

Milan Černel za izjemne kulturne dosežke

Milan Černel je najbolj prepoznaven kot ljubiteljski gledališki igralec - »naš žlahtni komedijant«. Z različnimi odrskimi liki nas vedno znova navdušuje in s svojim edinstvenim načinom poskrbi, da ljubiteljsko igranje v Vitomarcih ostaja zanimivo in kvalitetno. Sicer pa je Milan Černel aktiven na veliko področjih ljubiteljske kulture in veliko širše.

Prvič je stopil na domači oder še v stari cerkveni dvorani kot tamburaš in se leta 1980 priključil Tamburaškemu orkestru, 29. novembra letos je tako obeležil polnih 37 let delovanja na kulturnem področju.

Leta 1985 je prvič nastopil v gledališki predstavi Kamen za pod glavo v režiji Vide Toš, leta 1999 pa prvič prevzel vlogo režiserja v predstavi Strogo zaupno in od takrat kot igralec in režiser poskrbel, da smo v Vitomarcih doživeli 27 premierno uprizorjenih predstav – komedij, z mnogo ponovitvami na okoliških odrih, tudi po več kot štirideset na sezono.

Kot znanega in priznanega ljubiteljskega režiserja so ga k sodelovanju povabili v več kulturnih društvih. Po njegovi zaslugi je domače kulturno društvo že dolga leta tesno povezano z rojaki iz Društva Slovenski zvon Krefeld v Nemčiji, kamor je s svojimi soigralci s številnimi nastopi ponesel tudi dober glas naše občine. Sicer pa je Milan kot igralec nastopal tudi na Češkem.

Milan Černel je v svoji kulturni karieri prepeval še v Mešanem pevskem zboru, vrsto let igral v Tamburaškem orkestru in v njem igra še danes, je dolgoletni in zvesti član naše Recitatorske sekcije, član Gledališke skupine Kalimero, kjer je zelo pomemben vzor mlajši generaciji igralcev, napisal je številne skeče za razne prireditve v našem kulturnem društvu in za mnoge občinske prireditve. Napisal

je številne priredbe tekstov za predstave in skeče. Iz skeča Pacienti v čakalnici pa je pod njegovim peresom nastalo samostojno besedilo za predstavo.

Milan je bil za svoje dolgoletno in kvalitetno delo na ljubiteljskem kulturnem področju večkrat nagrajen. Prejel je priznanje Sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti Območne izpostave Ptuj, priznanje za »naj komedijanta« v Pekrah leta 2005, priznanje KUD Vitomarci, na območnih in medobmočnih gledaliških srečanjih pa je dvakrat prejel priznanje za najbolje odigrano glavno moško vlogo.

Milan Černel vsako vlogo v predstavah odigra profesionalno

V letih 2010-2014 je bil občinski svetnik in podžupan, dva mandata je bil aktiven kot član Odbora za negospodarstvo, kjer se je, med drugim, trudil za dobrobit delovanja domačih prostovoljnih društev.

Milan Černel je danes oče treh mladoletnih otrok in učitelj matematike na OŠ Brežice. Kljub številnim obveznostim v službi in doma še vedno najde čas za ljubiteljsko kulturno delovanje in se mu po skoraj že štirih desetletjih še vedno predaja z vsem srcem in dušo.

Čestitke vsem.

Občinska uprava

Dan evropskega sodelovanja

V soboto 23. septembra 2017 so se pod pokroviteljstvom Evropske komisije in programa INTERACT na Mari-borskem Pohorju odvijale prireditve ob Dnevu evropskega sodelovanja. Tovrstni dogodki se že šesto leto zapored izvajajo po vsej Evropi.

Cilj dogodka je predstaviti projekte in programe čezmejnega sodelovanja, ki jih države članice uresničujejo s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj na področju podjetništva, kulture, turizma, regionalnega razvoja, naravne dediščine, okolja ipd.

Na predstavitev projektov smo bili povabljeni tudi izvajalci projekta DETOX.

Predstavitev evropskih projektov in programov čezmejnega sodelovanja

V sklopu dogodka se je iz Programa sodelovanja V-A Slovenija – Hrvaška na prvi postojanki skupini 350-ih udeležencev iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške in Madžarske predstavil tudi projekt DETOX, ki ga skupaj z vodilnim partnerjem Občino Lenart, izvajamo še Občina Sv. Andraž v Slov. goricah, Občina Sv. Ana, Občina Donja Voča, Občina Vinica in Mestni muzej Varaždin.

Predstavniki vodilnega partnerja je udeležencem predstavil glavni cilj projekta – ohraniti etnološko kulturno dediščino ruralnega območja ter jo vključiti v čezmejni turistični paket. S projektom pa želimo doseči tudi povezano in atraktivno turistično ponudbo z oživljanjem etno turizma in povečanjem števila obiskovalcev kulturne dediščine.

Druženje predstavnikov organizacij in institucij

Omenjeni dogodki so odlična priložnost za izmenjavo izkušenj, mnenj ter druženje predstavnikov različnih organizacij in institucij.

Gordana Šori

Projekt 4T – Tech Time Travel EtnoTour

V sredo 27. septembra 2017 se je ob 12. uri zaključil tretji rok za oddajo projektnih vlog v sklopu Programa sodelovanja Interreg Slovenija-Hrvaška. V okviru Odprtega razpisa za predložitev projektov je bil prijavljen tudi projekt: 4T – Tech Time Travel EtnoTour, Potovanje skozi čas tehniške dediščine z akronimom 4T – EtnoTour. Do navedenega datuma je bilo oddanih 88 projektnih vlog, rezultate pa pričakujemo v prvi polovici leta 2018.

Glavni izziv projekta je rešitev tehniške dediščine pred trajno izgubo. Je nadgradnja projekta DETOX, kjer se je obstoječim projektним partnerjem v DETOX-u pridružila še Turistična zveza Slovenije, ki bo skrbela za dodatno promocijo aktivnosti.

4T – Tech Time Travel EtnoTour bo obiskovalce popeljal v čas retro kmetije, retro poljedelca, avtentične retro kovačije in fotografskih studijev, v retro vozni park ter cikel retro življenja s tehniko.

Skupna vrednost projekta na strani Občine Sv. Andraž znaša 105.813,50 € in je v 85 % pokrita s strani Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

V projekt je prijavljena ureditev povezovalne varne poti od parkirišča pri Osnovni šoli Vitomarci pa do večnamenske dvorane ter nakup in postavitve električne postaje na parkirišču. Priprava filma na temo predstavitve projekta in tehniške dediščine projektne območja, dodatna promocija Hrgove domačije, projektne prospekt, promocijski material ipd. Nakup desetih kompletov miz in klopi ter fotoaparata za fotografiranje obiskovalcev z enoto za izdelavo fotografij, kot poučen spomin na aktivno udeležbo obiskovalcev 4T dogodkov.

Izvedba enodnevnega 4T festivala medu-sadja-vina, ki bo skozi izbrane doživete tradicionalne tehniške postopke pridelave in predelave promoviral končne izdelke iz sadja, medu in vina. Organizacija naravoslovno tehniškega tabora za otroke z vsebino raziskovalno doživljajskih elementov, ki bodo omogočale doživeto predajo znanja o tehniški dediščini ter opravili naših prednikov na mlajše generacije.

Gordana Šori

EtnoTour dogodki

Dobra polovica projekta DETOX je za nami in v tem enem letu se je v sklopu projekta zvrstilo kar nekaj aktivnosti, ki jih izvajamo s projektnimi partnerji. Najbolj pestra sta bila zadnja dva meseca, saj so se zvrstile kar štiri različne delavnice, kjer je vsak našel kakšno zanimivo staro opravilo v katerem se je lahko preizkusil.

21. oktobra je pred Hrgovo domačijo bil izveden II. del dneva odprtih vrat Hrgove domačije s prikazom tradicionalnih običajev, kot so »trebljeneje« buč, luščenje bučnih semen, pridobivanje masla, pranje perila na ribež ter tekovanje v zabijanju žeblicev. Vsi obiskovalci so si lahko ogledali obnovljeno domačijo ter se preizkusili v starih kmečkih opravilih.

Prikaz običajev

28. oktobra smo s člani občinskih komisij, odborov, občinske uprave ter člani Vinogradniško sadjarskega društva v drugih partnerskih izmenjavah obiskali sosednjo Hrvaško ter sodelujoče partnerje. Najprej smo obiskali Mestni muzej Varaždin, kjer smo si ogledali razstavo v Starem gradu. Pot smo nadaljevali v Donjo Vočo, kjer smo projektne partnerjem prikazali pridobivanje jabolčnega soka nekoč, z ročnim prešanjem in stiskanjem jabolk. Po pogostitvi in obisku lokalnega pridelovalca vin smo se odpravili v Občino Vinica, kjer smo se udeležili otvoritve tradicionalne viničke hiše, si ogledali Arboretum Opeka ter Folklorni EtnoTour festival. Pred pričetkom festivala so naši člani še v Vinici prikazali pridelovanje jabolčnega soka-tukle, tako da sedaj tudi projektne partnerji vedo način pridobivanja soka pri nas nekoč.

Obisk pri hrvaških partnerjih

4. novembra smo pri Hrgovi domačiji uprizorili ličkanje koruze z vsemi norčijami, ki so jih za popestritev opravila počeli tudi naši predniki. Tako smo gostom/ličkarjem pod kup koruze skrili babo – sklenico žganja ovito v ličje, sledilo je zabavno metanje v ličje, pri delu je bilo veliko petja, na koncu je pa sledila še pogostitev.

Ličkanje

Pletenje krdebačev

8. decembra smo izvedli še tretjo EtnoTour delavnico – pletenje krdebačev. Od 17. ure dalje so bile delavnice za otroke, ki so si spletli krdebače in jih odnesli s seboj domov, da jih bodo lahko uporabili na tepežni dan. Na delavnicah so nam povedali, da so kardebače izdelovali nekoč za otroke, ki so jih uporabljali na tepežnico in so z njimi od hiše do hiše pobirali prostovoljne prispevke. Na žalost takšna oblika palice za tepežni dan izginja, pa tudi sam tepežni dan pri otrocih ni več tako razširjen kot nekoč, tako je za otroke bilo zanimivo spoznati opravilo, ki so ga prvič videli in se v njem tudi preizkusili. Ob 19. uri smo pričeli še z delavnico za odrasle.

Gordana Šori

Srečanje zdomcev in izseljencev

*Kdor je zdoma, ima eno misel;
kdor je doma, jih ima sto. (domača modrost)*

V občini Sv Andraž v Slov. goricah se bo zadnji vikend v avgustu 2018 odvijal velik mednarodni tridnevni dogodek srečanje izseljencev in zdomcev.

OKVIRNI PROGRAM:

petek, 24. avgust 2018:

- prikaz običajev pri Hrgovi domačiji
- kulturna predstava
- glasbeni program v šotoru

sobota, 25. avgust 2018:

- igre brez meja
- glasbeni program v šotoru

nedelja, 26. avgust 2018:

- sv. maša
- povorka (cerkev Sv. Andreja do šotora pri POŠ Vitomarci)
- pogostitev udeležencev in obiskovalcev
- glasbeni program v šotoru

Prosimo za kontaktne podatke (naslov, e-pošta) oseb, ki so se rodili in živeli na območju Občine Sv. Andraž v Slov. goricah. Posredujete jih lahko po e-pošti: gordana.sori@svandraz.si, prinesete osebno na občino ali na TIC in Pošto Vitomarci.

Občinska uprava

Stand up s Tadejem Tošem

Kot uvod v praznovanje občinskega praznika, smo v Turističnem društvu Vitomarci organizirali Stand up večer s Tadejem Tošem. Predstava nosi naslov Če bi jaz bil predsednik.

Gledalci so bili navdušeni

Tadej se je v svojem nastopu ozrl tudi na našo lepo občino in podprl kulturno ustvarjanje pri nas.

Veseli nas pa, da smo dvorano napolnili do zadnjega kotička. Upamo, da ste se vsi, ki ste bili prisotni, nasmejali in da vam ni žal obiska.

Člani društva in Tadej Toš vam želimo zdravo in uspešno novo leto.

Kristijan Majer, predsednik

Zgodovina Hrgove hiške

Stara »cimprana« s slamo krita hiša je ohranjena stavba kot muzej naše kulturne dediščine in kraj kjer se obujajo in prikazujejo nekdanja kmečka opravila ter običaji.

Hiša je bila obnovljena med leti od 2000 – 2005, izvedla jo je naša občina. Zgrajena je tako kot so gradili hiše gornikov do 18. stoletja (mala drsna okna, nizka vrata itd.). Spredaj je bila večja soba, na sredi črna kuhinja in veža ter hiška. Zadaj je bila klet. Gospodarsko poslopje je bilo posebej.

Take hiše so gradili za več namenov : za bivanje v času del v vinogradu, stiskanje grozdja in hrambo vina ter za preživetje ostarelega kmeta po izročitvi kmetije nasledniku. Ta del življenja kmeta in kmetice se je imenoval »čas prevžitka«.

Starost je tu preživel kmet Pover kot prevžitkar. Domačija je bila v vasi Vitomarci ob vaškem križišču, Klokec, in na desni strani ceste do stare reke Pesnice. Eden izmed mnogih dokazov je podzemni obokan studenec kot nekdanjo napajališče živali in ki je služil tudi za pranje perila. Studenec je na levi strani ceste do Zorkovih, zgornji del studenca manjka. Kmetija je segala tudi še čez potok hišne št. 12 navzgor proti Dragam. Za takratni čas je bil zelo premožen s preko 100 orali zemlje, dvema mlinoma, bil je lovec, čebelar, cerkveni gospodar ali »cekmešter«, pridelovalec lanu in konoplje ter izdelovalec platnenih tkanin. Žena je bila šivilja in je izdelovala oblačila (glej opis naše platnene noše posebej). Morda je Pover potomec plemenskega poglavarja vasi Vitomarci Vitomirja. Kmet Pover je resnična osebnost, ki je zabeležena v maticnih knjigah. Zadnja stanovalka Hrgova Micka je bila nečakinja Povra in je podedovala to stavbo z nekaj zemlje. Z njeno smrtjo in smrtjo njenega sina je rod izumrl.

»Prevžitkarji« so kmetje, ki so kmetijo s prevžitkarsko oz. izročilno dedno pogodbo izročili enemu izmed svojih otrok ali komu drugemu, sami pa so se preselili v lastno prevžitkarsko hišo ali pa so ostali v skupnem gospodinjstvu s prejemniki kmetije. Prejemniki so bili dolžni dajati prevžitek oz. prevžitek, ki ga je izročitelj navedel v pogodbi.

Zadnji prevžitkar, ki se je skupaj z ženo leta 1921 preselil v to hišo, je bil kmet Pover. Kmetijo je prepustil sinu. Stanovanje je bilo verjetno že prej opremljeno. Kakšna je bila oprema, natančno ne vemo, sklepamo pa lahko, da se ni veliko razlikovala od takratne običajne opreme na srednje veliki slovenjegoriški kmetiji in jo skušamo tukaj deloma rekonstruirati.

Ohranjena je tudi prevžitkarska pogodba (v originalu je ohranjena pri g. Kupčiču) med očetom in sinom, v kateri oče zase in za ženo od sina zahteva vsakoletni prevžitek oz. prevžitek in sicer: določeno količino pšenice, rži, koruznega zdroba, krompirja, ajdove in prosene kaše, fižola, bučnega in sončničnega olja, petroleja, sladkorja, drv, mošta oz. vina, sena in otave ter obdelovanje njive, svinjo, čevlje, obleko in še nekatere za življenje potrebne dobrine. Prejemnikova družina je bila dolžna vzdrževati stavbo oz. prevžitkarsko hišo, v njej pa so lahko uporabljali prešo oz. stiskalnico za grozdje in klet. V primeru toče ali poplav so se dogovorili za manjši prevžitek. Oče je bil dolžan sinovi družini dati pol pridelka medu in pomagati pri lažjih kmečkih opravilih, kot sta pridelava predelava konoplje in lanu. V primeru smrti enega izmed staršev se je prevžitek zmanjšal za četrtino ali več, stroške pogreba in svete maše pa je poravnal sin. Če je sin izpolnjeval vse zahteve, navedeni v pogodbi oz. dajal prevžitek ostarelim staršem je prevžitkarsko hišo in zemljo okrog nje po njuni smrti tudi podedoval.

Žal se je življenje kmeta Povra in sina tragično končalo, kot tudi življenje kmetije. Hišo je podedovala že omenjena Hrgova Micka.

Obnovljeno stavbo smo po letu 2005 v Društvu upokojencev pričeli opremljati z opremo, ki je bila v rabi na nekdanjih kmetijah. Akcijo zbiranja je vodil Edi Kupčič in dodal svojo večjo zbirko. Že od začetka smo stavbo razdelili na:

1. V sprednji sobi, črni kuhinji in veži je prikazano domovanje prevžitkarja. Posebnost je krušna peč, stara stenska ura, posteljnina iz lanenega platna, stara pregrinjala s čipkami-iste so okenske zavese in prtljaga na kmečki mizi. Tu so še stare nabožne podobe in drugo. V črni kuhinji je staro posodje za kuho v peči in drugo.

2. Zadnja soba (hiška) je opremljena z etnografskimi posodami in dvoriščnim drobnim orodjem ter predmeti kot muzejska zbirka. Del zbirke je pri g. Kupčiču. Zanimivosti je veliko.

3. Zadnji prostor (zgornja klet) je opremljena kot Vinogradniško sadjarski muzej; večina iz Kupčičeve zbirke. Posebnost je lesena nahrbtna škropilnica ter bakrena škropilnica na meh, razne vrste namenskih motik, Karadžordžev vtisnjen žig na sod takratnih kontrolorjev prodaje vina, prve trsne škarje posebne oblike, noži krivci za rez trte pred škarjami, prikaz starega načina cepljenja trte in sadja ter še in še.

Narejen je popis vsega zbranega, napisane so kartoteke z opisi predmetov, vse je fotografirano in oštevilčeno. Delo je opravilo Društvo upokojencev, tudi konzerviranje ob pomoči Pokrajinskega muzeja Ptuj. Avtor in idejni vodja zbirke je Edi Kupčič ob pomoči strokovnjakov muzeja Ptuj. Podpisana je tudi pogodba med Občino in Društvom upokojencev in pogodba med društvom in večjimi lastniki predmetov. Turistično društvo Vitomarci pa pripravlja predstavitev v digitalni obliki. Uvajajo se tudi mladi turistični vodiči.

Naša občina je v letu 2017 prenovila stavbo, soizdelala projekt in DETOX z ETNOTOUR produkti in zaprosila za evropska sredstva. Projekt teče v sodelovanju z večimi občinami, tudi s Hrvaško.

Namen projekta je ne le ohranjanje kulturne dediščine ampak razvoj turizma, novih delovnih mest, gospodarski učinek projekta in s tem napredek.

Edi Kupčič

Strelstvo v občini

Strelska sezona je spet v polnem teku, naši tekmovalci pa v vseh kategorijah beležijo rezultate na nivoju prejšnjih sezon. Predvsem smo se posvetili delu z mladimi strelci in smo vedno veseli novih tekmovalcev, ki bi se radi preizkusili v streljanju, saj je le to zagotovilo, da bo ta šport imel prihodnost. V začetku januarja bodo sledila šolska tekmovanja, nato regijska in zagotovo bo tudi državno prvenstvo dobro zastopano z našimi strelci. V sklopu prireditve ob občinskem prazniku smo izvedli tudi strelsko tekmo za pokal Občine v streljanju z zračno in malokalibrsko puško ter Trap. Tudi ta tekma je bila posvečena mladim strelcem s pokali za zračno puško ter seštevkom rezultata zračne in MK puške za pokal občine 2017, ki je bil podeljen na občinskem prazniku.

Rezultati:

Zr. puška:

1. Nejc Vršič
2. Gašper Hanžel
3. Tomaž Vršič

Pokal občine 2017 – Nejc Vršič

Razvrstitev v zračni puški

Strelski pozdrav!

Marjan Horvat

V vinogradniško sadjarskem društvu obilica dogodkov...

Po celoletnem delu v vinogradu in sadovnjaku, se delo naših članov nadaljuje preko cele zime s spravilom in nadaljnjo obdelavo pridelkov. V kleti dela gotovo ne zmanjka.

Kljub obilici dela pa naši člani vedno najdejo čas za medsebojno druženje in za organizacijo oz. sodelovanje na različnih dogodkih v kraju, o katerih več v nadaljevanju.

Trgatev potomke stare trte iz Lenta

Letos smo že šestič izvedli trgatev potomke Stare trte iz Lenta sorte modra kavčina ali žametna črnina. Trgatev je potekala v nedeljo, 24. septembra 2017.

Ob ugodnem vremenu je trto vestno negoval aktualni viničar Franc Čuček. Tako smo natrgali 47 grozdov izredne kakovosti in visoke sladkorne stopnje.

Trgatev so opravili vsi dosedanja viničarji ob prisotnosti županje, predsednice našega društva, gospoda župnika in številnih občanov. Trgatev so s pesmijo obogatili ljudske pevke Društva gospodinj Vitomarci. Ob tej priložnosti je svoj 80. rojstni dan zaznamoval ustanovni član in dolgoletni predsednik našega društva g. Edi Kupčič. Ob jubileju mu iskreno čestitamo. Želimo mu veliko zdravja in še naprej tako iskrega duha, predvsem pa obilo veselja ob odkrivanju preteklosti našega kraja. Ob lepem vremenu je potekalo prijetno druženje ob tradicionalni andraševski krhlenki, pečenih rebrcih, pecivu, dobrem vinu in oblici dobre volje.

Strokovna ekskurzija in romanje v Mostar, Medžugorje in Metkoviće

Organizacijsko, izvedbeno in časovno je bila velik zalogaj v letošnjem letu zagotovo dvodnevna ekskurzija društva. Odvijala se je v soboto in nedeljo 14. in 15. oktobra.

Sredi noči smo se odpeljali iz domačega kraja proti Mostarju, kamor smo prispeli dopoldan. V bližini Mostarja smo obiskali največjo vinsko klet v Bosni in Hercegovini, Vinarijo Čitluk. Ustanovljena je bila leta 1957 in ima zmogljivost skladiščenja 11 milijonov litrov vina. Njihovi vinogradi se raztezajo na znamenitem hercegovskem kamnu –kršu. Od tod tudi ime njihove uveljavljene blagovne znamke Kameno vino. Skozi stoletja pa so razvili dve avtohtoni sorti, bela žilavka in redeča blatina. Po degustaciji pa je sledil obisk Mostarja. Ogledali smo si znamenitost starega mestnega jedra, turško hišo in videli tudi skok v Neretvo z znamenitega mostarskega mostu.

V popoldanskih urah smo prispeli v Medžugorje in se nastanili v penzionu. Vsak je v domnevem kraju Marijinega prikazovanja doživel, kar si je sam namenil; od sprehoda do Crnice – kraja prikazovanja, vzpona na Križevac ali obiska svete maše.

Pred medžugorsko cerkvijo

Drugi dan naše ekskurzije smo se odpravili v prečudovito dolino reke Neretve z delto, kjer gojijo mandarine. V dobro organiziranem družinskem podjetju so nas s posebnimi čolni »trupicami« zapeljali po kanalih Neretve. Opažovali smo lahko pester živalski in rastlinski svet, najbolj pa so nas navdušili nasadi mandarin. Posebna izkušnja in doživetje je bilo obiranje mandarin.

Domačini so nam pripravili tudi pester zabavni program z obilico dobre volje in okusno hrano.

Pot nas je vodila v Metkoviće na družinsko Vinarijo Volarević. Gre za družinsko podjetje organizirano po najmodernejših standardih. Štirje odrasli sinovi pokrivajo vsak svoj del podjetja, vsi pa tesno sodelujejo med seboj. Tako njihova dejavnost zajema: drevesničarstvo, trsničarstvo, vinogradništvo ter degustacije in turizem.

Ob degustaciji njihovih vrhunskih priznanih vin smo bili deležni tudi izrednih in zelo izbranih kulinaričnih užitkov. Bogatejši za številna lepa doživetja smo se pozno ponoči zadovoljni vrnili domov.

Delavnica Pokušnja in analiza mladih vin

Na turistični kmetiji Pri kapeli je v četrtek 23. novembra 2017 potekala delavnica Pokušnja in analiza mladih vin. Na analizo je bilo prinesenih več kot 40 vzorcev. V vinih so bili izmerjeni sladkor, kislina in žveplo. Določeni so bili tudi organoleptični parametri. Vsi vzorci so bili dobri in kvalitetni. Podana so bila navodila za nadaljnje ukrepe pri negi mladega vina. Strokovno mnenje je, da lahko pričakujemo kakovosten vinski letnik.

Vino v čaši pri Andraši

Člani Vinogradniško sadjarskega društva in Turističnega društva Vitomarci so 1. decembra 2017 že tretjič zapored organizirali izjemno in originalno prireditev Vino v čaši pri Andraši. Prireditev je potekala v Večnamenski dvorani v Vitomarcih. Šlo je za pokušnjo vzorcev mladih vin naših pridelovalcev in spoznavanje kulture pitja vina. Sodelovalo je 24 ponudnikov vin našega društva. Možno je bilo poskusiti 47 različnih vzorcev odličnih vin, med njimi tudi protokolarno vino potomke Stare trte. Domačo kulinarijo je ponudil kolektiv Gostilne 29. Za kulturne užitke so s pesmijo poskrbeli pevci Kvarteta Društva upokojencev Sveti Andraž Vitomarci. Predstavljena je bila tudi monografija o Občini Sveti Andraž v Slovenskih goricah. Višek večera je bila dražba protokolarnega Andrejevega vina iz grozdja naše potomke stare trte. Ves izkupiček dražbe bo šel v dobrodelne namene.

Večer je v celoti uspel, obisk in odziv občanov in obiskovalcev iz drugih krajev na prireditvi je bil izjemen. Takšen odziv daje organizatorjem prireditve zagon za organizacijo tudi v prihodnje.

Vino v čaši pri Andraši

Ob zaključku vam, v teh predprazničnih dneh, člani Vinogradniško sadjarskega društva želimo mirne, zadovoljne in doživete praznike v krogu tistih, ki jih imate radi. V novem letu 2018 si lepe trenutke obogatite z dobro vinsko kapljico, spremljajo pa naj vas zdravje, veselje in osebna sreča.

Ivanka Čeh

Srečanje ljudskih pevcev in godcev

V nedeljo 19. 11. 2017 ob 14. uri so Ljudske pevke društva gospodinj v Večnamenski dvorani Vitomarci samostojno pripravile že 8. srečanje ljudskih pevcev in godcev z naslovom »Pesem na vasi«. Prireditev je potekala v okviru občinskega praznika Občine Sv. Andraž in v okviru projekta: »Življenje na vasi s pesmijo in dobrotami nekoč – kako je pa danes?«

Kot prve so se na odru predstavile organizatorke in uvodoma zapele dve pesmi. Zatem so nastopile še preostale skupine: Pevci D.U. Cerkevnik, Pevke ljudskih pesmi D.U. Lenart, Katoliško kulturno društvo Zvezdni dol Kidričevo, Pevci ljudskih pesmi KD Obrež, Ljudske pevke »Lükarice« TED Lükari Dornava, Vaški godci iz Andraža nad Polzelo, Ljudske pevke KUD dr. Anton Slodnjak

Juršinci, Kvartet DU Sveti Andraž, Pevke ljudskih pesmi Urbančanke, Ljudski pevci iz Jablovca, Pevke »Ptujске upokojenke« DPD Svoboda Ptuj, Mejaši iz Repišč, Večno zeleni asparagos, Pevke ljudskih pesmi KD Osluševci in Ljudske pevke KUD Maksa Furjana Zavrč. Ob koncu prireditve, ki jo je povezoval Kristjan Majer, smo z vsemi obiskovalci zapeli še skupno pesem Rože na vrtu plela.

Vsaka nastopajoča pevska skupina je za svoj nastop prejela rožico s pisno zahvalo.

Pevke se zahvaljujejo vsem sponzorjem: Občini Sv. Andraž za dodeljena finančna sredstva iz prijav za Javne razpise za leto 2017, zahvala pa gre tudi Turistični kmetiji »Pri kapeli« Marjana in Mojce Druzovič, kmetiji Hanžel iz Novincev, družini Olge Pučko iz Hvaletincev, družini Olge Druzovič in Drbetincev in Mariji Lovrenčič iz Rjavcev.

Elizabeta Kosec

12. srečanje predsednic

Predstavnice društva in predsednice z županjo

Letošnje tradicionalno srečanje predsednic društev, katera delujejo na območju Upravne enote Ptuj, je 16. novembra potekalo v občini Sv. Andraž. Ob 10. uri nas je sprejela ga. županja Darja Vudler v Večnamenski dvorani. Gospodinje smo jih postregle z obloženimi kruhki in domačim pecivom ter kavico, gospa Mojca Druzovič pa z dobro penino. Po pogostitvi smo si ogledale izjemno bogato razstavo ročnih del in kulinarike, s katero smo obogatile letošnje občinsko praznovanje. Zatem smo si ogledale znamenitosti našega kraja, po katerem nas je vodila Polona Druzovič, srečanje pa smo sklenile s skupnim kosilom in družabnim delom na Turistični kmetiji Marjana in Mojce Druzovič. Prihodnje leto se bomo srečale v občini Kidričevo.

Ljudmila Kocuvan, predsednica

Strokovna ekskurzija gospodinj

V soboto 9. decembra ob 6.30 uri zjutraj smo se zadržali v letu 2017 članice Društva gospodinj popeljale na Praznični Mariazell in Gradec. Mariazell je romarsko središče Avstrije, to svetišče so zaradi številnih razlogov poimenovali Magna Mater Austriale, kar pomeni Velika Mati Avstrije. Sledila je vožnja v smeri Gradca in Brucka do največjega avstrijskega središča Mariazell, ki ga Slovenci poimenujemo Marijino Celje, ki leži v pokrajini zgornje Štajerske sredi pašnikov in gozdov, ki so bili žal zasneženi.

Ogledali smo si romarsko cerkev z znanim Marijinim kipom. Po ogledu smo imeli nekaj prostega časa za ogled stojnic in se okrepčale z toplimi napitki. Nato smo se povzpele na manjši hrib in si ogledale znamenite ročno izdelane jaslice. Po tem ogledu smo obiskali tradicionalno delavnico medenjakov Pirker, kjer že več kot stoletje izdelujejo medenjake in izdelke iz voska. Seznanili smo se z načinom peke medenjakov in izdelavo pridelkov iz čebeljega voska. Med obiskom smo imele pokušino medenjakov in medenega žganja. V popoldanskih urah smo se odpeljali v Gradec.

Gospodinje na ekskurziji

Vožnja nazaj v Gradec je bila zasnežena in zelo poledenela, zato iskrena hvala šoferjema Bojanu in Tonetu, da sta nas varno pripeljala po zaledeneli cesti in strmini na ravnino v Gradec. V Gradcu smo se okrepčali z dobrim poznim kosilom v gostišču Puntigam. Po kosilu smo se sprehodili po glavnem trgu in si ogledali znamenito mestno in deželno hišo, kjer smo lahko občudovali ledene jaslice. Za izdelavo jaslic potrebujejo 50 ton ledu. Prosti čas pa smo še izkoristili za obisk prazničnih stojnic, nato pa se vesele novega doživetja odpeljale proti domu.

Ljudmila Kocuvan, predsednica

Orehovi klobučki - recept

Testo:

- 600 g moko
- ½ vrečke pecilnega praška (10 g)
- 200 g sladkorja v prahu
- 100 g mletih orehov
- 350 g masla
- 4 rumenjaki
- 2 žlici kisle smetane

Nadev:

- 2 beljaka (80 g)
- 80 g kristalnega sladkorja
- 100 g mletih orehov
- okus: malo cimeta, limonina lupina

Priprava nadeva:

Izdelava: V posodi zmešamo moko s pecilnim praškom, sladkorjem in orehi, dodamo razmehčano maslo, rumenjake in kislino smetano ter zgnetemo testo. Testo pustimo

počivati v hladilniku vsaj pol ure, da ga potem lažje valjamo. Testo nato razvaljamo in izrežemo kroge. Položimo na pekač. Na vsaki krog nabrizgamo kupček beljakovega nadeva. Pečemo 15 do 20 minut pri 180 °C.

Ob tej priložnosti bi zaželela vsem članicam našega društva gospodinje, bralkam in bralcem Novic, srečno, zdravo ter uspeha polno novo leto 2018.

Elizabeta Kosec

Aktivnosti v PGD Vitomarci

Gasilci prostovoljnega gasilskega društva Vitomarci, smo v iztekajočem se letu 2017 bili zelo aktivni. Zraven vseh aktivnosti, ki počasi postajajo tradicionalne, smo imeli devet intervencij. Osemkrat smo bili aktivirani na območju naše občine, ter enkrat na požar v občino Trnovska vas.

IZOBRAŽEVANJA

Ker si želimo, da bi naše prihodnje intervencije izpeljali čim bolj strokovno, se naši člani prijavljajo na različna izobraževanja. Tako so v letošnjem letu trije naši gasilci pridobili specializacijo nosilca dihalnega aparata, ter en član specializacijo informatika. Konec letošnjega leta bomo tudi pričeli z tečajem za pripravnika, v katerega je prijavljenih 15 novih članov, ki bi radi postali gasilci.

VAJE

V mesecu požarne varnosti smo izpeljali gasilsko vajo v Vitomarcih, na kateri so sodelovali tudi PGD Cerkenjak in PGD Sovjak. Bili smo tudi povabljeni na dve vaji izven naše občine, in sicer v Juršince in Destrnik, kateri smo se z veseljem udeležili.

NAKUP GASILSKEGA VOZILA

Kot smo že večkrat povedali, se v društvu pospešeno pripravljamo na nakup novega gasilskega avtomobila AC 16/50. Trenutno se pripravljamo na objavo javnega razpisa za dobavo vozila. V polnem teku je tudi zbiranje denarja. V mesecu novembru, smo vam poslali že izpolnjene položnice, za vaše prostovoljne prispevke. Priporočljiv znesek znaša 35€ na gospodinjstvo. Dne 12.12.2017 je bilo stanje na transakcijskem računu 15.123,46€, kar pomeni, da ste že v lepem številu odzvali našim prošnjam, za kar se vam zahvaljujemo. Upamo, da boste se odzvali v čim večjem številu.

Želimo vam prijetne in mirne praznike,
Z gasilskim pozdravom NA POMOČ!

Tomaž Toš

Letos devet intervencij

Sprejem prvošolcev v šolsko skupnost

27. oktober je bil za naše prvošolce prav poseben dan. V jedilnici šole, smo jim pripravili svečan sprejem. Na začetku je učencem zapel pevski zbor. Prijazno in spodbudno sta jih pozdravili učenci Lana in Tara. Učencem prvega razreda sta predstavili kaj pomeni biti član šolske skupnosti. Svečan dogodek so popestrili učenci od 2. do 6. razreda, ki so prvošolcem predstavili delček tega, kar so se naučili. Predstavili pa so se tudi prvošolci.

Prvošolčki

Po programu je sledila kratka zaobljuba prvošolcev in podelitev slavnostnih potrdil. Svečano so prisegli, da bodo spoštovali pravila šolskega reda, da bodo spoštovali učitelje in vse delavce šole, da bodo pridni in delavni učenci in si bodo med seboj vedno pomagali in postali pravi prijatelji.

Sprejem popestrili starejši vrstniki

Vsi na šoli jim želimo, da jim to tudi uspe.

Urška Kostanjevec

Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo

V okviru praznovanj občinskega praznika smo se tudi letos pridružili projektu »Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo«. Radio Tednik je letos organiziral to prireditev četrtič in tudi mi smo se že četrtič odločili sodelovati. Na letošnji prireditvi je nastopilo devet pevcev v prvi

kategoriji od prvega do petega razreda. Nabito polna dvorana poslušalcev je bila dokaz, da ljudjeradi prisluhnejo mladim pevcem in slovenski pesmi. Nastopajoče je v svojem nagovoru spodbudil tudi ravnatelj g. Mirko Žmavc, ki je dejal, da je ta prireditev Evrovizija v malem, le da je v slovenskem jeziku.

Čakanje na razglasitev

V letošnjem predizboru so se preizkusili Zala Anželj, Lana Grnjak, Aneja Zorman, Nika Kuri, Zala Kuri Sara Krepša, Polonca Ljubec, Gašper Hanžel in Taja Pučko. Komisija je imela kar težko delo, saj so se mladi pevci zelo potrudili. Zmagovalka Taja Pučko, ki je zapela pesem pevke Ditke Ne bodi kot drugi, nas bo zastopala na polfinalnem izboru v mesecu marcu ali aprilu.

Marjana Gomzi, vodja POŠ Vitomarci.

Dan v Slovenskem šolskem muzeju

9. oktobra 2017 smo se s šolo odpravili v Ljubljano, v Slovenski šolski muzej. Še preden sem šla v šolo pa sem v nahrbtnik dala vodo, telefon in sendvič.

Na pot smo se odpravili ob 7.45. Med potjo smo na avtobusu s sošolci peli in se pogovarjali. Vmes smo se tudi ustavili in nekaj pojedli. Najprej smo šli v šolski muzej. Tam smo se vsi učenci oblekli v stara oblačila. Nato smo se odpravili v učilnico. Bilo mi je zelo zanimivo, saj še nikoli nisem bila v tako stari učilnici. Učiteljico smo morali klicati gospodična učiteljica, saj nekoč učiteljice niso bile poročene. Ko je učiteljica prišla v razred smo jo pozdravili. Oblečena je bila v dolgo obleko. Lase je imela spete v figo. Bila je stroga. Nekateri so morali sestri na osla ali klečati na koruzi. Odgovarjati smo morali v celih povedih. Po učni uri smo si ogledali muzej. Preostalo nam je še nekaj časa in ogledali smo si središče Ljubljane in šli v Mc Donalds.

Dan je bil lep in poučen.

Taja Pučko, 5. b

Pred parlamentom

Tradicionalni slovenski zajtrk

Kot že nekaj let zapovrstjo smo se tudi letos zbrali na tradicionalnem slovenskem zajtrku v Podružnični Osnovni šoli Vitomarci. Letos so člani Čebelarkega društva Vitomarci pripravili veliko aktivnosti. Najprej so pred zajtrkom vsi skupaj zapeli Slakovo pesem Čebelar, nato so skupaj z učenci in otroci iz vrtca Vitomarci pojedli slovenski zajtrk, ki je bil sestavljen iz lokalnih dobrot, to so med, mleko, maslo, domači črni kruh in jabolka. Pridružila se je tudi županja ga. Darja Vudler, ki je vsakemu izmed učencev in otrok iz vrtca podarila 140 gramski kozarec medu čebelarstva Fridau iz Vitomarcev, ter učence spomnila na pomen čebel in njihovega opravevanja.

Slovenski zajtrk

"Radi imamo lokalno pridelano hrano."

Člani Čebelarkega društva Vitomarci so po zajtrku organizirali delavnice, prisotni so bili ga. Anica Cigula, g. Jože Hauzer z ženo go. Majdo Hauzer (v čebelarški obleki) in predsednik Čebelarkega društva Vitomarci Simon Fridau. Skupaj so organizirali štiri delavnice. V vrtcu Vitomarci so risali na temo čebel in slikali na panj, učenci prvega in drugega razreda so prav tako risali na temo čebele, v tretjem in četrtem razredu so izdelovali sveče iz voščenih satnic, v petem in šestem pa so krasili medenjake. Čebelarji so jim ob delavnicah predstavili čebelo, njen pomen in bivanje z njo. Predstavili so jim tudi življenje čebele, biologijo in razvoj. Vse izdelke, ki so jih ustvarili učenci in otroci so razstavili na dnevu odprtih vrat, 25. in 26. novembra v kulturnem domu Vitomarci.

Okrašeni medenjaki

Dan odprtih vrat čebelarjev

Zabavne igre

Čarobni čas v letu

December je najčarobnejši mesec v letu. K temu pripomorejo praznično okrašena okolica, dobre želje, ki jih izrekamo drug drugemu, prijateljsko druženje in z veliko sreče tudi bela snežna odeja. Naši najmlajši otroci skrbno pišejo pisma dobrim možem naj prinesejo zelena darila.

Ob misli na veseli december se nam prikažejo različne podobe. Raznobarvne luči po mestih in vaseh, prihod Božička in dedka Mraza, novoletne zabave in druge praznične priložnosti. Posebno pozornost namenimo tudi izbiri in nakupu daril za svojo družino in prijatelje.

Ravno v tem času pa se nam večkrat postavlja vprašanje, kdo bo obiskal naše otroke doma in v ustanovah, ali nismo nemara preveč potrošniško usmerjeni in kaj je pravzaprav res pomembno v času praznovanja. Okoli nas so namreč otroci in odrasli, ki so najbolj obdarjeni takrat, ko si vzamemo čas za pogovor in jim podamo roko v težkih trenutkih.

Otrok med praznovanji zelo intenzivno doživlja vse, kar se dogaja okoli njega. In raznovrstnih dogodkov je decembra res veliko. Seveda pa je od staršev odvisno, koliko ga bodo vpletli v dogajanje. Ker smo družine zelo različne, se tudi odločamo zelo različno.

Te dni bodo otroci ošilili barvice in z našo pomočjo napisali in narisali pisma, v katerih se zrcalijo njihove želje. Zagotovo so bili letos vsi nadebudneži zelo prijazni in pridni, zato so polni pričakovanja in veselja.

Pogosto v pogovorih z malčki zasledimo, da jim od vsega največ pomenijo druženje in skupne aktivnosti s starši. Z veliko vnemo hitijo pripovedovati, kako so izdelali okrasje za jelko ali sobo ali kako so preživeli popoldne v igri z lutkami in knjigami. Vedno znova lahko ugotovimo, da je čas, ki ga preživimo z njimi, nenadomestljivo darilo. Sicer ne stoji pod jelko in ni zavito, a je vendarle dragoceno. Nenazadnje se stojnice in bazarji pospravijo, luči ugasnejo, dobri možje odidejo, darila, ki so jih otroci dobili, ostanejo le sredstva za igro.

Otrok - čudežno bitje.

Toplo, iskreno, vedoželjno, igrivo, polno smeha in nalezljive radosti.

*Privoščite si vsaj nekajkrat v letu biti otrok.
Čudežno bo. Pa srečno.*

Vesele božične in novoletne praznike Vam želijo otroci in vzgojiteljice vrtca Vitomarci!

**Mateja Holc,
Vrtec Vitomarci**

Azbest doma

Azbest je še vedno zelo prisoten v našem okolju. Zaradi odlične toplotne in zvočne izolacije, odpornosti na visoke temperature, kislino, vlago, korozijo, smo ga uporabljali v različnih izdelkih na področju industrije, gradbeništva, prometa in tudi drugje. Vendar pa je škodljiv za zdravje ljudi, zato je njegova proizvodnja in prodaja v Sloveniji že več kot 20 let prepovedana.

Kje v bivalnem okolju najdemo azbest?

V preteklosti smo izdelke, ki vsebujejo azbet, zelo veliko uporabljali, zato ga danes še vedno najdemo marsikje. Z različnimi gradbenimi in izolacijskimi materiali smo ga vgrajevali v številne zgradbe, tako javne, kot zasebne, ki so bile zgrajene pred prepovedjo proizvodnje in prodaje azbestnih izdelkov, še zlasti med leti 1960 in 1980. Najpogosteje ga tako še vedno najdemo v strešnih kritinah (salonitkah), fasadnih, stenskih, stropnih izolacijskih ploščah, ometih, vinilnih toplih podih, vinas ploščicah, termoakumulacijskih pečeh, izolacijah za grelnike in cevi za toplo vodo, kitih za okna, lepilih, polnilih itd. ter kot nepravilno odvržene odpadke.

Azbest, ki se nahaja v materialih in izdelkih, je varen, dokler so ti nepoškodovani. Njihova življenjska doba pa se izteka. Materiali postanejo nevarni takrat, ko se zaradi dotrajanosti, poškodovanosti ali zaradi neprimerne ravnanja začnejo luščiti, lomiti, drobiti, razpadati v prah in se azbestna vlakna začnejo sproščati v zrak.

Azbestna vlakna so rakotvorna! Njihovo vdihavanje predstavlja veliko nevarnost za zdravje. Azbestna vlakna, ki pridejo v pljuča povzročajo brazgotinjenje tkiva (fibrozo) in lahko vodijo do nastanka raka. Dokazano je, da azbest povzroča pljučnega raka, raka prsne in trebušne mreže (maligni mezoteliom) ter raka grla in jajčnikov. Povezujejo ga tudi z nastankom nekaterih drugih rakov. Pri kadilcih se tveganje za nastanek pljučnega raka, povezanega z azbestom, močno poveča.

Izpostavljenost azbestnim vlaknom je treba v čim večji meri preprečiti. Vlaknatih delcev s prostim očesom ne vidimo in nimajo vonja, tako jih lahko vdihavamo, ne da bi se tega zavedali. Na splošno velja: večja je izpostavljenost, večja je možnost za nastanek škodljivih učinkov na zdravje.

Kje in kdaj smo azbestnim vlaknom v domačem okolju najbolj izpostavljeni?

V zelo nizkih koncentracijah so azbestna vlakna lahko prisotna skoraj povsod v okolju.

Večje koncentracije vlaken v zraku nastajajo tam, kjer imamo dotrajane azbestne materiale, ki se luščijo in drobijo, ko jih uporabljamo ali delamo z njimi:

- če se vlakna sproščajo iz dotrajanih azbestnih materialov, ki so še v uporabi (npr. v starejših hišah in stanovanjih iz poškodovanih stenskih plošč ali ometov, zdrobljenih, odlučanih izolacijskih oblog cevi, poškodovanih in natrغانih talnih oblog...);
- v bližini starih salonitnih plošč, ki se lomijo, luščijo in drobijo: na strehah hiš, garaž, nadstreškov, pesjakov, ut... ali na že obrabljenih in shranjenih ploščah za morebitno nadaljnjo uporabo ali odvrženih v naravi. Ponekod z

zdrobljenimi odpadnimi ploščami nasipavajo dvorišča in poti, kar je nevaren vir azbestnih vlaken in ni dovoljeno; - v bližini nepravilno odloženih azbestnih odpadkov na legalnih ali divjih odlagališčih.

Največje koncentracije vlaken v zraku nastajajo pri obnovitvenih delih v starejših hišah in stanovanjih, v katerih so vgrajeni azbestni materiali ter pri rušenjih takih objektov. Najnevarnejši pri tem so postopki, kot so vrtnanje, žaganje, razbijanje, brušenje ipd. Če taki posegi niso opravljeni strokovno, se velike količine prahu in azbestnih vlaken sprostijo v zrak, kjer potem ostajajo v okolici in tudi v notranjosti objektov še dalj časa po končanem delu. Pri teh delih so predvsem izpostavljeni poklicni delavci. Še bolj pa so izpostavljeni ljudje, ki se takih del lotevajo sami in so brez ustreznega znanja in opreme. Izpostavljeni so tudi ljudje v okolici (družina, sosede, mimoidoči).

Delo z azbestnimi materiali naj izvajajo le izvajalci, ki so strokovno usposobljeni in ustrezno opremljeni oziroma imajo ustrezna dovoljenja.

Na spodnjem naslovu boste lahko dobili več informacij o varnem delu z azbestom in seznam ustreznih strokovnjakov:

GZS, Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala:

https://www.gzs.si/zbornica_gradbenistva_in_industrije_gradbenega_materiala/vsebina/Zakonodaja-s-podro%C4%8Dja-gradbeni%C5%A1tva/Varnost-in-zdravje-pri-delu/Delo-z-azbestom

Če načrtujemo vzdrževalna dela v starejših hišah in stanovanjih ali rušenja, se pred pričetkom dela prepričajmo, ali je kje prisoten azbest. Če je, ne delajmo sami, ampak prepustimo delo pooblaščenim izvajalcem, usposobljenim in opremljenim za delo z azbestnimi materiali.

Kako prepoznati materiale, ki vsebujejo azbest?

Z izjemo starih strešnih azbestnih plošč (salonitk) na pogled težko ugotovimo ali je azbest v materialu prisoten ali ne, razen, če ni označen. Če nismo prepričani, da material ali izdelek vsebuje azbest, se prisotnost azbestnih vlaken lahko ugotovi s preiskavo vzorca v laboratoriju. Če sumimo, da bi material lahko vseboval azbest, za preiskavo pa se nismo odločili, moramo ravnati tako, kot da gre za azbestni material.

Azbestnih odpadkov (tudi na videz uporabnih azbestnih plošč) ne smemo ponovno uporabljati. Prav tako jih ne smemo uporabljati za nasipanje poti, dvorišč, zasipanje jam, kar se pri nas, žal, pogosto dogaja.

Izpostavljenost azbestnim vlaknom je treba v čim večji meri preprečiti. Vsaka izpostavljenost azbestu je lahko nevarna za zdravje in treba je narediti vse, da do nje ne pride.

Več o azbestu lahko preberete na spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje/Področja dela/Moje okolje/Bivalno okolje: Azbest v našem okolju (<http://www.nijz.si/sl/podrocja-dela/moje-okolje/bivalno-okolje>).

Metka Krebs, NIJZ

Energijske nalepke na napravah

Energijsko so lahko učinkovite ključ do naprave prihranka

Potrošniki želimo na vsakem koraku privarčevati pri porabi električne energije. Pri naših gospodinjskih aparatih zato ne smemo spregledati njihove energijske učinkovitosti. Naša ključna smernica pri menjavi in nakupu slednjih morajo predstavljati energijske nalepke, ki so od leta 2002 obvezne tudi v Sloveniji.

Osnovni namen energijske nalepke je informiranje uporabnika o rabi energije in ga seznaniti z osnovnimi karakteristikami določenega gospodinjskega aparata ali drugega izdelka, posredno pa ga spodbuditi k ekološkemu in energijsko ozaveščenemu ravnanju z energijo, ter spodbuditi k nakupu energijsko učinkovitih aparatov.

Energijske nalepke so kot certificiran znak obvezne na gospodinjskih aparatih, kot so: pralni stroji, sušilni stroji, pomivalni stroji, pečice, hladilniki, zamrzovalniki, grelniki tople vode, klimatske naprave, televizorji, ipd. V splošnem so obvezne za vse naprave, ki se prodajajo v Evropski uniji in za katere obstaja zakonska ureditev o označevanju. Nalepka mora biti jasno vidna na vsaki napravi na prodajnem mestu.

10-stopenjske označbe energijske nalepke so označene z razredi učinkovitosti, ki so označeni s črkami od A+, A++, A+++ do G. A (obarvana zeleno) predstavlja energijsko najučinkovitejšo napravo, G (obarvana rdeče) energetsko pa najmanj energijsko učinkovito napravo. Trenutno – kadar se večina naprav določenega tipa uvrsti v razred A, se lahko lestvici dodajo še trije nadaljnji razredi: A+, A++ in A+++. Na energijski nalepki so zabeležene tudi ključne informacije: blagovna znamka, oznaka modela, oznake v obliki piktogramov za izbrane lastnosti in karakteristike, naziv dobavitelja in letno poraba energije naprave v kWh.

Poleg dejstva, da energijske nalepke pomagajo potrošnikom pri primerjavi široki ponudbi naprav, izbiri ustreznega in energijsko učinkovitejšega aparata, pa jih trg posredno spodbuja tudi k menjavi izboljšanih različnih gospodinjskih in drugih aparatov. Hkrati se na trgu odzivajo tudi proizvajalci, ki skušajo nenehno izboljševati in skrbeti za raven energijske učinkovitosti aparatov, zastopnike pa k trženju tovrstnih naprav, ki potrošnikom obljublajo prihranek pri stroških porabe električne energije.

Kljub pozornosti na energijsko nalepko, pa morajo potrošniki gospodinjske aparate vseeno uporabljati v skladu z navodili proizvajalca, saj je le tako zagotovljen energijski razred z energijske nalepke.

Za dodaten prihranek bodo poskrbeli tudi pridruženi posamezniki, ki so se pridružili projektu prihodnosti: PREMAKNI PORABO Slovensko-japonski projekt PREMAKNI PORABO, ki traja od 1. 12. 2017 do 30. 11. 2018, omogoča zanesljivejšo oskrbo z električno energijo, hkrati pa bo predstavljal priložnost za domačo industrijo in nižje stroške za odjemalce. Več o projektu lahko preberete na: spletni strani www.premakni-porabo.si/.

Projekt poteka v sodelovanju Eles, kot systemskega operaterja slovenskega prenosnega omrežja, in japonske agencije za napredne energetske in industrijske tehnologije NEDO. Za uvajanje najnovejših tehnoloških rešitev bosta poskrbela japonsko podjetje Hitachi in slovensko podjetje Solvera Lynx ter druga slovenska podjetja, ponudniki tehnoloških rešitev in raziskovalne organizacije, kot je Elektroinštitut Milan Vidmar. Ključno vlogo kot partner pri izvajanju projekta ima Elektro Maribor, kot izvajalec nalog operaterja distribucijskega omrežja. V lokalnem okolju sodelujeta tehnološko podjetje TECES in LEA – Lokalna energetska agentura spodnje Podravje.

Kreativni laboratorij d.o.o.

Kurilna sezona prinaša onesnaženje

Onesnažen zrak je v razvitem svetu najpomembnejši okoljski problem. Prispeva namreč k nastanku številnih bolezni in skrajšuje življenjsko dobo ljudi. Zato bi na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) ob začetku kurilne sezone izpostavili, da je zrak v času kurilne sezone pri nas onesnažen, še posebej so problematični delci (PM). Gre za mešanico trdnih in tekočih snovi razpršenih v zraku. Njihova glavna sestavina je ogljik, na katerega so vezane različne škodljive snovi, kot so npr. strupene kovine, organske spojine.

Delci so različnih velikosti: od saj, ki jih vidimo s prostim očesom, do najmanjših ultrafinih nanodelcev. Od velikosti delcev je odvisno, kako globoko v dihala prodrejo in kakšne posledice povzročajo. Najmanjši delci prodrejo najgloblje do pljuč in gredo naprej v kri. Manjši kot so, dlje v telo prodrejo in bolj so škodljivi.

Kaj povzročajo v našem telesu?

Osnova njihovega škodljivega delovanja je povzročanje vnetja. Z vdihavanjem pridejo v naša pljuča in povzročajo draženje, poškodbe tkiva in vnetje. Najmanjši delci iz pljuč vstopajo v kri in se s krvjo odplavijo v različne organe: v srce, jetra, ledvice, možgane... ter tudi tam povzročajo vnetja in različne škodljive kronične učinke. Najpomembnejši so vplivi na srce in ožilje ter na dihala: povzročajo vnetja dihalnih poti, pospešujejo nastanek astme.

Pri dolgotrajnem delovanju povzročajo spremembe v krvi in na ožilju, ki imajo lahko za posledico povečano nevarnost za nastanek krvnih strdkov in infarkta.

Delci so tudi rakotvorni. Onesnažen zrak, ki je posledica gorenja fosilnih goriv (nafta, premog, les, naftni derivati) sodi namreč v prvo skupino rakotvornih snovi, ki dokazano povzročajo raka.

V zadnjem času povezujejo delce tudi z nekaterimi nevrološkimi boleznimi ter s sladkorno boleznijo. Škodljivo vplivajo praktično na celo telo.

Kdo je najbolj ogrožen?

Bolniki z obstoječimi srčno-žilnimi in pljučnimi boleznimi, starejši ljudje, majhni otroci, sladkorni bolniki, zdravi odrasli, ki so intenzivno fizično aktivni na prostem - zaradi poklica, športa (dihajo globlje, hitreje).

Ob zelo povečanih vrednostih delcev v zraku so najbolj prizadeti akutni bolniki. Kratkoročno so najbolj ogroženi tisti, ki trpijo zaradi že obstoječih dihalnih in srčno-žilnih bolezni, saj se lahko njihova osnovna bolezen hitro poslabša.

Kako ravnati v času povišanih ravni delcev PM10 v zraku?

Svetujemo, da prebivalci ravnajo po priporočilih objavljenih na spletni strani NIJZ (www.nijz.si).

Ob povišanih koncentracijah priporočamo zmanjšanje fizičnih aktivnosti, zlasti na prostem in še posebej pri osebah, ki imajo že od prej težave z dihalni, srcem in ožiljem oziroma zaznavajo težave. Še posebej smo na to pozorni v obdobjih, ko so vrednosti delcev več dni skupaj močno presežene.

Priporočljivo je spremljati podatke o onesnaženosti zraka v Sloveniji, ki jih na svoji spletni strani redno objavlja Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO): www.arso.gov.si (sklop Zrak/Podatki o kakovosti zraka). Na omenjeni spletni lokaciji so dostopne tudi stopenjske napovedi onesnaženosti zraka z delci in priporočila za ravnanje v obliki barvne lestvice, ki smo jih pripravili na NIJZ skupaj z ARSO. Različnim stopnjam onesnaženosti zraka (od nizke, zmerne, visoke do zelo visoke), ki so označene z zeleno, rumeno, oranžno in rdečo barvo, so priloženi ustrezni zdravstveni nasveti.

Hkrati z napovedjo prekomerne onesnaženosti zraka podaja ARSO tudi osnovna priporočila za ukrepanje (priporočila glede kurjenja in pravilne priprave drv, zmanjšanja ogrevanja, uporabe javnega prevoza ...).

Za boljši zrak smo odgovorni vsi; država pa tudi vsak posameznik, ki z odgovornim ravnanjem lahko veliko naredi: uporaba javnega prometa, dobra izolacija stavb, ogrevanje s centralnim daljinskim sistemom, vzdrževane in dobro delujoče peči z dobrim izgorevanjem, ogrevanje na plin, toplotne črpalke...

Če uporabljamo les, pa le kakovostna, čista in pravilno posušena drva ali druge oblike pravilno pripravljene lesne mase.

Kurjenje onesnaženega, lakiranega, barvanega opadnega lesa, smeti, tekstila, plastike je silno škodljivo. S tem povzročamo sproščanje strupenih snovi skozi dimnik, ki jih neposredno vdihavamo vsi, mi sami in naši otroci.

**Nacionalni inštitut za javno zdravje
Center za zdravstveno ekologijo
člani strokovne skupine za Zmanjševanje vplivov
onesnaženega zraka na zdravje ljudi**

Obvestilo lastnikom gozdov

V skladu z določbami 17. člena Zakona o gozdovih (Uradni list RS št.: 30/93, 67/02, 110/07, 63/13) si je lastnik pred posegom v gozd dolžan pridobiti odločbo o odobritvi poseka izbranih dreves, ki mu jo po predhodnem skupnem ogledu gozda in označitvi dreves za možen posek (odkazilo) izda revirni gozdar Zavoda za gozdove Slovenije.

Odkazilo je plačila upravne takse prosto. Odkazilo mora

biti opravljeno ne glede na namen rabe posekanega lesa, tudi če gre za domačo rabo (drva, tehnični les)!

Lastniki lahko kontaktirajo krajevno pristojne gozdarje pisno na naslov krajevne enote na Ptuj (Zoisova pot 5, 2250 Ptuj) in osebno ali ustno po telefonu v času uradnih ur, to je v pon. in sre. med 7⁰⁰ in 9⁰⁰, na tel. št.: (02) 78-00-170 ali 041-878-628.

Revirni gozdar za občino SV. ANDRAŽ V SLOV. GORICAH je Marijan Majcen. Lastnik si naj pripravi podatke o parceli na kateri želijo odkazilo (parcelna številka, katastrska občina).

Marijan Majcen

KUD Vitomarci v letu 2017

V našem društvu je v letu 2017 delovalo 13 sekcij, v katerih je bilo aktivnih ok. 150 članov. Izvedli smo skoraj sto aktivnosti in nastopov na različnih prireditvah; največ smo jih organizirali sami ali pa smo sodelovali, če smo bili povabljeni. Vse sekcije so delovale redno čez vse leto, nekoliko premora je bilo le v času poletnih počitnic in dopustov. Sicer pa pomlad, jesen in zima vedno pomenijo za nas priložnost za druženje, ustvarjanje, vaje in nastope.

Največja projekta v tem letu sta bila Februar – mesec kulture in kulturnega izročila, ki ga je finančno podprla naša občina v okviru razpisa in premiera Odrasle gledališke skupine Partljičeva Gospa poslančeva. Novost tega leta sta Večer ljubezenske poezije, kjer so se lepo predstavili naši člani Recitatorske sekcije ter gostje in pa Pravljični kotiček za najmlajše, ki je deloval v Tednu otroka kar štiri dni zaporedoma in enkrat v decembru, ko smo skupaj z Muco Copatarico praznovali 60 let, odkar je izšla prva knjiga o njej. Veseli smo, ker je bila v tem letu nekoliko bolj aktivna Otroška folklorna skupina, ki je s svojimi nastopi popestrila naše prireditve, prav tako je dragocen prispevek le tega svojevrstno ohranjanje nesnovne kulturne dediščine in izročila prednikov. Vedno bolje je obiskana prireditev Ljubezna na vasi, ki jo je letos v okviru projekta Detox tudi finančno podprla naša občina, postaja tradicionalna, saj smo jo izvedli že tretjič. Veseli smo, da je prav posebej živahno vsaj enkrat na mesec tudi v naši knjižnici, ko imamo za najmlajše bralce Pravljične urice. Letos pa smo v februarju tam tudi izvedli prvi literarni večer z mlado pesnico Moniko Čuš iz Sv. Jurija ob Ščavnici. Pevke skupine Avis in člani Tamburaškega orkestra vedno znova popestrijo naše prireditve. Izvedli smo osem Prazničnih kreativnih delavnic za otroke in tri pohode. V novembru in decembru je najbolj dejavna Gledališka skupina Kalimero, ki nastopa doma in naokrog za najmlajše. V decembru pa smo na povabilo naših rojakov iz Nemčije nastopili z zgodbo o Svetem Miklavžu še v Krefeldu.

Ponosni in veseli smo našega sodelovanja z Društvom gospodinje Vitomarci, z Društvom upokojencev Sv. Andraž - Vitomarci, s PGD Vitomarci, OO RK Sv. Andraž, Župnijsko Karitas Sv. Andraža, z občino, šolo, in vrtcem ter s Kulturnim društvom Cerkenjak in Ljubiteljskim dramskim društvom Sv. Jurij ob Ščavnici.

Sodelovali smo z našo občino v okviru prijave na razpis Branju prijazna občina in zato tudi nam ta naziv,

društva/ostali prispevki

podeljen 4.12.2017 v Kranju, veliko pomeni. Na tem področju se bomo trudili še naprej, vsekakor pa je pomembno, da v knjižnici beležimo porast bralcev, predvsem mlajših. Veseli smo priznanj, ki sta jih prejela naša najbolj aktivna dolgoletna in predvsem zaslužna člana: Mima in Milan. Mima Kocuvan je prejela priznanje za najbolje odigrano stransko žensko vlogo na Linhartovem regijskem srečanju. Milan Černel pa je na občinskem prazniku prejel priznanje županje, saj je njegovo delo na ljubiteljskem kulturnem področju pomembno tudi za našo občino in širše. Obema iskreno čestitamo in želimo še veliko ustvarjanja...

Kaj si želimo? Želimo si, da vse sekcije in člani tudi v bodoče delajo naprej, da ostanemo povezani in se skupaj veselimo novih izzivov ter možnosti, ki nam jih ponuja in odstira ljubiteljska kultura. Želimo si pozitivne energije, podpore in ustreznih pogojev za naše ljubiteljsko delo, za katerega namenjamo svoj prosti čas, dobro voljo, znanje in veselje. Želimo si tudi še nekaj novih pevk in pevcev v našem Mešanem pevskem zboru, vsekakor pa upamo, da še naprej s petjem na vajah in nastopih vztrajajo sedanje pevke, pevec in zborovodka, saj si brez njih ne predstavljamo dobre kulturne prireditve na domačem odru.

Vsekakor imamo že načrte za leto 2018, ko pripravljamo tudi nekaj novosti in se bomo trudili ohraniti ter razvijati ljubiteljsko kulturno dejavnost doma in na gostovanjih. Spoštovani bralci in obiskovalci naših prireditev, v letu 2018 vam v imenu Kulturno umetniškega društva Vitomarci in v svojem imenu zaželim vse dobro: zdravja, uspehov, radosti in ljubezni. Slednje naj bo še največ, kajti ta pomeni v našem življenju cilj in pot hkrati. Ljubezen daje smisel vsemu, kar delamo in kar smo. Zaradi nje se povezujemo z drugimi ljudmi in še posebej skrbno negujemo odnose z najdražjimi. Vesno znova nam daje smisel, zaradi nje upamo, zaupamo, hrepenimo in se radostimo...

Veliko Ljubezni v 2018 torej!

mag. Valerija Ilešič Toš, predsednica

3. futsal turnir

20. in 21. novembra smo še tretjo leto zapored organizirali Futsal turnir v telovadnici POŠ Vitomarci. Na vaškem delu turnirja se je zbralo kar 8 ekip. Zmagala je ekipa Grabe.

Zmagovalci vaškega dela turnirja

Na članskem delu turnirja, ki je potekal v soboto 21. novembra, pa se je prijavilo kar neverjetnih 20 ekip. Vsako leto je zanimanje večje, saj takega števila ekip nismo pričakovali in smo nad udeležbo zelo zadovoljni.

Prvo mesto je osvojila ekipa Franca Seliška, drugo mesto je osvojila ekipa KMN Vitomarci in tretje ekipa Jagode Všečke.

Vsem sponzorjem, obiskovalcem in prostovoljcem se lepo zahvaljujemo, saj je za tak velik projekt potrebno veliko pomoči.

Kristijan Majer, predsednik

Zmagovalci članskega turnirja

Ekipa KMN Vitomarci

Trtejeuvrščena ekipa članskega turnirja

Medena potica

Zima je čas, ko narava leže k počitku, ljudje pa se za tekamo k toplemu ognjišču in pogosto posegamo po medu in ostalih čebeljih pridelkih, ki so v tem letnem času nepogrešljivi. Med pogosto uživamo na kosu kruha, uporabljamo ga kot naravno sladilo, pogosto pa zaide tudi v kuhinjo, kjer ga dodajamo tako mesnim jedem, ribam, omakam, marinadam, zelenjavi, sadju seveda pa tudi slaščičarsko - pekovskemu pecivu,... V tem predprazničnem času smo za bralce pripravili recept Medena potica.

Še prej pa nekaj zanimivosti o izvoru in razvoju potice: Prve slovenske potice so bile sadne, z nadevom iz stolčnega suhega sadja in medu. Suho sadje za potice so na peči ali v peči posušili in nato v možnarjih ali v mlinskih stopah stolkli v moko. Sladkali so z medom, ki je bil stolčja edino sladilo. Poleg sadja so kot nadev uporabljali še orehe, lešnike, bučne peške in pehtran. Rozine so na kmete prišle zelo pozno. Nadev je bil lahko tudi slan. Potico je v pisnih virih prvi omenil Janez Vajkard Valvazor, in sicer v Slavi vojvodine Kranjske. Iz opisa je razvidno, da je bila prva potica nadevana z orehi in medom, ponekod s skuto. Včasih so jih zvijali na poseben način. Testo so razvaljali v obliki kroga in ga po vsej površini namazali z nadevom. V sredini so zarezali križ, katerega kraki so bili dolgi 12 cm. Potico so začeli zvijati iz sredine proti zunanemu robu, vsak trikotnik zase. Nastal je dolg tanek zvitek, ki so ga prerezali in polagali v model v obliki kače, zvitek na zvitek. Potica je na toplem vzhajala, nato pa se je pekla v krušni peči. Že od nekdaj so jo povezovali z božičem. Vir: Janez Bogataj, Potice iz Slovenije

SESTAVINE

Kvašeno testo: 500 g pšenične bele moke, 70 g sladkorja, 30 g kvasa, 60 g masla, 4–5 jajčnih rumenjakov, 2–3 dl mlačnega mleka, ščepljivi soli, 1 jušna žlica sladkorja, 1 jušna žlica tekočega medu. Medeno-orehov nadev: 150 g tekočega medu, 600 g mletih orehov, 1–2 dl mlačnega mleka, 2 jajci, ščepljivi mletega cimeta, ščepljivi mletih klinčkov, ščepljivi stolčeni nageljnovi žbic, vaniljev sladkor, naribana limonina lupina, 1/2 dl ruma za aromo. Premaz: mleko in jajce.

PRIPRAVA

Testo: Moki, ki smo jo hranili na sobni temperaturi, dodamo rumenjake, sladkor, stopljen med in rum. Mleko segrejemo in raztopimo maslo. Dodamo mešanico soli, mleka in kvasa. Zmešamo srednje gosto testo, ga zgnetemo, pokrijemo in pustimo vzhajati čez noč.

Nadev: Med zelo počasi stopimo v vodni kopeli. Ko je stopljen, ga odstavimo, primešamo maslo in približno polovico mletih orehov (ki jih lahko nadomestimo s piškotnimi ali kruhovimi drobtinami). Vse skupaj zalijemo z mlekom. Na koncu dodamo še začimbe in jajci. Priprava na peko: Tradicionalno se je potico peklo v okroglih lončenih modelih. Dolžino razvaljanega testa določimo tako, da izmerimo premer modela in pomnožimo s dva. Testo, ki je počivalo čez noč, zjutraj še enkrat premesimo, tanko razvaljamo, nanj namažemo medeni nadev in potresemo s preostankom mletih orehov. Testo tesno zvijemo, položimo v namaščen modelček in ga postavimo na toplo, da še enkrat vzhaja. Medena potica je težja in

vzhaja počasneje. Pred peko kolač premažemo z zmesjo mleka in jajc. Pečemo v pečici, ogreti na 175 °C, pribl. 45 min.

**Avtorica recepta: mag. Urška Intihar
Čebelarska zveza Slovenije**

Medena potica

Izberite med visoke kvalitete

Dandanes imamo potrošniki možnost nakupa različnih živil. Vse bolj pa smo pozorni na način pridelave in kakovost živil, ki jih uživamo. Slovenija ima zelo majhno samooskrbo s hrano in po večini smo odvisni od uvoza živil. Takšna živila so pogosto izpostavljena dolgim transportnim potem, različnim načinom skladiščenja, toploti, svetlobi kar lahko vpliva na njihovo kakovost. Splošno je znano, da se priporoča uživanje hrane iz domačega, lokalnega okolja s čemer se ohranja tudi domače kmetijstvo. Pomemben del kmetijstva je tudi čebelarstvo, njegov najbolj poznani in razširjeni proizvod pa je med. V Sloveniji naravne danosti čebelarjem omogočajo pridelavo vrstnega medu, ob upoštevanju dobre čebelarke prakse pa lahko čebelar pridelava in ohrani kakovosten in varen med, takšen kot so ga proizvedle čebele.

Čebelarji se vključujemo tudi v sheme kakovosti. Shema kakovosti pomeni opredelitev posebnih meril in zahtev glede značilnosti, postopkov pridelave ali predelave kmetijskih pridelkov ali živil. Kmetijski pridelki in izdelki označeni z oznako ene izmed shem kakovosti kažejo na posebnost ali višjo kakovost proizvoda. Poznamo nacionalne in evropske zaščite s pripadajočimi simboli kakovosti.

V Sloveniji na področju medu poznamo tri zaščite geografskega poimenovanja medu priznane na evropskem nivoju, in sicer Slovenski med z zaščitenim geografsko označbo, Kočevski gozdni med in Kraški med, ki nosita zaščiteni označbo porekla. Nekateri čebelarji pa se vključujejo tudi v ekološko pridelavo medu.

Slovenski med z zaščitenim geografsko označbo se prideluje na območju celotne države R Slovenije. Pod tem imenom najdete akacijev, cvetlični, lipov, kostanjev, smrekov, hojev in gozdni med. Je eden od redkih zaščitenih kmetijskih pridelkov, ki ima v svojem imenu ime naše države. Prepoznate ga po prelepki na pokrovu kozarca, ki vključuje evropski simbol kakovosti in serijsko številko, ki zagotavlja sledljivost takšnega medu.

Kočevski gozdni med z zaščitenim označbo porekla se prideluje na širšem območju Kočevske. Pod tem imenom najdete gozdni, smrekov, hojev in lipov med. Kočevski

gozdni med prepoznate po enotni nalepki in prelepki, logotipu Združenja Kočevski med ter po nacionalnem in evropskem simbolu kakovosti.

Kraški med z zaščiteno označbo porekla se pridobiva na območju Krasa v Republiki Sloveniji. Pod zaščitnim imenom Kraški med najdete akacijev, cvetlični, gozdni, lipov in kostanjev med ter med divje češnje, rešeljike in žepka. Kraški med prepoznate po nalepki s serijsko številko in nacionalnim zaščitnim znakom ter po prelepki na kateri je označen evropski simbol kakovosti.

Čebelarstva zveza Slovenije

Podari del dohodnine

Društveno dogajanje je pomemben del življenja v naši občini. Veliko občanov je tudi članov občinskih društev, ki s ponosom in vnemo skrbijo, da je vsakdan v naši občini lepši, varnejši ali športno in kulturno pestrejši. In vsakdo, ki plačuje dohodnino, lahko našim društvom še dodatno pomaga, tako da jim podari do 0,5 % svoje dohodnine ... to ga nič ne stane, pomeni pa veliko.

V naši občini je 1 društvo (PGD Vitomarci), ki mu lahko podarite del svoj dohodnine in tako pomagata pri njihovih prizadevanjih. Če se za to ne odločite, gre vaših pol odstotka nazaj v proračun. Tam vsako leto ostane več kot 4 milijone evrov neporabljenih, čeprav verjamemo, da bi jih ravno naša društva znala najbolje in najkoristneje porabiti.

Kako lahko darujete? Preprosto. Lahko darujete preko sistema e-Davki ali se pozanimajte pri društvih samih. Lahko pa obiščete spletno stran dobrodelen.si. Tam vas čaka seznam vseh društev iz naše občine – poiščite jih po poštni številki, označite jih, vpišite svoje podatke, si natisnite obrazec in ga do konca leta odnesite ali pošljite na finančni urad. Vaša odločitev velja do preklica oziroma spremembe prejemnikov. Bodite dobrodelniki še letos, da bo že naslednje leto tudi zaradi vas življenje v naši občini še lepše, boljše, varnejše. Hvala.

Uroš Bonšek

Mešani pevski zbor KUD Vitomarci išče nove člane. Če radi požete, se nam pridružite.

Več informacij: Špela (031880789) ali Andreja (031573544).

foto: Kristijan Horvat

Umrl je:

- Zagoršek Alojz, Novinci 34, rojen 25. 5. 1945, umrl: 14. 9. 2017.

Na svet so prijokali:

- deček Černel Jakob, rojen 6.7.2017; mama: Černel Andreja, Vitomarci 56;
- deček Brotšnajder Nik, rojen 12.8.2017; oče: Brotšnajder Jani, Novinci 46;
- deklica Pučko Nina, rojena 13.9.2017; mama: Pučko Mateja, Drbetinci 58;
- deček Malek Matej, rojen 18.11.2017, mama: Malek Olga, Rjavci 22;
- deklica Toš Alina, rojena 24.11.2017, oče: Toš Denis, Hvaletinci 21.

foto: Kristijan Horvat